

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/77713

Sayı : 72079556-610-102
Konu : Soru Önergesi (7/77713)

17.02.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.01.2023 tarihli ve 1160843 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Karabük Milletvekili Sayın Dr. Hüseyin Avni AKSOY tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/77713 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

Karabük Milletvekili Sayın **Dr. Hüseyin Avni AKSOY**'a Ait 7/77713 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca engelli bireylerin bakımdan sağlığa, istihdamdan erişilebilir çevreye, her alanda haklarını etkin kullanmalarını sağlayarak, yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalar engelliliğin çeşitliliklerine bağlı olarak farklılaşan ihtiyaçları göz önünde bulundurularak sürdürülmektedir.

Bununla birlikte, toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda "birey odaklı" hizmet anlayışı ile engelli bireyin yerinde, kendi sosyal çevresinden ayrılmadan bakılmasını sağlayan bakım hizmet modelleri kapsamında 2006 yılında başlatılan evde bakım yardımından; 2007 yılında 28.583 kişi yararlanırken 2022 yılında bu sayı 560.693 kişiye ulaşmıştır.

Bakanlığımızca; engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikaları doğrultusunda geliştirilmektedir. Bu hizmetlerin yanı sıra kurum bakımı ihtiyacı olan engelli bireylere kurumsal bakım hizmeti de sunulmaktadır.

Engelli bireylere ilişkin sunulan yatılı bakım hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı engelli bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde ücretsiz olarak karşılanmaktadır. Bu kapsamda 107 Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi ve 305 özel bakım merkezi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra engelli bireylere gündüz hizmet veren 134 Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır.

81 ilimizden başvuran görme engelli bireylere dönemler hâlinde eğitsel, sosyal ve mesleki rehabilitasyon programlarının uygulandığı, yararlanıcıların sosyal hayata tam katılımını sağlamayı amaçlayan yatılı merkezler olan Ankara Yenimahalle Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve İstanbul Emirgan Görme Engelliler Rehabilitasyon Merkezinde görme engelli bireylere dönemler halinde rehabilitasyon programları uygulanmaktadır.

Ayrıca engelli bireylerin toplumsal hayata aktif katılımını ve psiko-sosyal açıdan daha sağlıklı olmalarını sağlamak amacıyla kurum bakımı ihtiyacını azaltan "Gündüz Aktif Yaşam Merkezlerimiz", toplum temelli rehabilitasyonu destekleyen "Umut Evlerimiz" bulunmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü" başlıklı 53 üncü maddesi uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının %3 oranında engelli istihdam etme yükümlülüğü vardır. 2011 yılında anılan maddede yapılan değişiklikle, engellilerin merkezi sınav ve kura ile devlet memuru olmalarına imkân tanınmıştır.

Engelli bireylerin memurluğa alınma şartlarına, merkezi sınav ve yerleştirmenin yapılmasına, eğitim durumu ve engel grupları dikkate alınarak kura usulü ile yapılacak yerleştirmelere ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar 07.02.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik" ile düzenlenmiştir. Bu kapsamda; lise, ön lisans, lisan mezunlarının yerleştirmeleri girdiği Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı (EKPSS); ilkököl, ortaokul, ilköğretim mezunlarının yerleştirmeleri ise Kura usulü ile gerçekleştirilmektedir.

Engelli Kamu Personel Seme Sınavı (EKPSS) engelli adayların eğitim durumları ve engel gruplarının yarattığı dezavantajlar göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Sınav soruları, engel grupları itibarıyla öğrenme ve algılama düzeyleri ile dil gelişimleri ve sözel iletişim güçlükleri esas alınmak suretiyle engellilerin bilgi, yetenek ve becerilerini ölçecek şekilde hazırlanmakta ve adayların, engel grupları ve ulaşılabilirlikleri göz önüne alınarak uygun ortamlarda yapılmaktadır.

Engelli kotası açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar bildirmekle yükümlüdür. Bu kapsamda, 2018 EKPSS ve 2022 EKPSS sonuçları uyarınca kamuya yapılacak engelli memur yerleştirmeleri için kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilen kadro talepleri Bakanlığımız tarafından Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)'ne iletilmiştir.

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı EKPSS/KURA sonuçlarına göre 2.323 engelli bireyin kamu kurum ve kuruluşlarına memur olarak yerleştirmesi 27.02.2023 tarihinde gerçekleştirilecektir.

Bunun yanı sıra Bakanlığımız tarafından işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel veya ruhsal engelli bireylere istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen korumalı işyerlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin istihdama katılarak toplumla bütünleşmelerinin sağlanması amacıyla korumalı işyerlerinin açılış ve işleyişlerinin kolaylaştırılması için Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik'te değişiklik yapılmıştır. 27.01.2022 tarihinde yayınlanan yönetmelik değişikliğiyle, zihinsel ve ruhsal engelli bireylerin çalışma hayatında daha fazla yer almalarını desteklemek için hayata geçirilen korumalı işyerlerinin açılış ve işleyişlerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Yapılan değişiklikle korumalı işyerlerinde çalıştırılması zorunlu engelli sayısı 8'den 5'e, engelli çalışanların toplam çalışan sayısına oranı da %75'ten %50'ye düşürülmüştür.

Diğer yandan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda 50'den fazla sosyal yardım programı yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli-yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu mevzuatlarda yer alan şartları taşıyan vatandaşlarımız sosyal yardım programlarından faydalanabilmektedir.

Bu kapsamda; sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan ve %40 ve üzeri engelli raporu olan vatandaşlarımıza yönelik Engelli Aylığı Yardımı, 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli olan yakını bulunan vatandaşlarımıza yönelik Engelli Yakını Aylığı Yardımı, hane içinde kişi başına düşen aylık geliri net asgari ücretin 2/3'ünden az olan ve başkasının yardımı olmadan günlük hayati aktivitelerini yerine getiremeyen ihtiyaç sahibi ağır engelli vatandaşlarımızın desteklenmesine yönelik Evde Bakım Aylığı Yardımı, özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin okullara erişiminin sağlanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içerisinde Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması Yardımı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşların topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Yaşlı ve Engelli Bakım Projeleri yürütülmektedir.